

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över remiss avseende Riksantikvarieämbetets översyn av regelverket om kulturföremål

Redogörelse för ärendet

Riksantikvarieämbetet har på regeringens uppdrag gjort en översyn av regelverket om kulturföremål (Ku2013/1344/KA). Enligt beslutet skulle riksantikvarieämbetets översyn innehålla en analys av hur kulturmiljölagens bestämmelser och berörda delar av kulturmiljöförordningen kan moderniseras och förenklas.

Länsstyrelsen Västernorrland har getts möjlighet att yttra sig gällande Riksantikvarieämbetets översyn.

Länsstyrelsens synpunkter

Riksantikvarieämbetets översyn är synnerligen noggrant utförd och de synpunkter som framförs inom översynen är väl underbyggda. Därför tillstyrker Länsstyrelsen Västernorrland remissförslagen. Däremot så anser Länsstyrelsen att en stor del av det som behandlas inte rör vår verksamhet utan istället är mer aktuellt för landets museers ansvarsområden. Likväl har Länsstyrelsen Västernorrland några synpunkter. Dessa framförs nedan.

4:8 Ofullständigt skydd för kyrkliga inventarier samt arkeologiska föremål

Det är ett problem att de kyrkliga inventarier som är framställda utomlands men som sedan flera århundranden tillbaka utgör inventarier i de svenska kyrkorna inte omfattas av tillståndsplikten enligt 5 kap. kulturmiljölagen. En korrigerande av detta vore önskvärt enligt Länsstyrelsen.

Det är inte heller bra att utförelseplaneringen endast behandlar arkeologiska föremål som härrör från tiden före år 1650 och inte ägs av staten medan bestämmelserna enligt 2 kap. kulturmiljölagen omfattar såväl statligt ägda föremål som föremål oavsett ägandeförhållande, som kan förmodas vara från tiden före 1850.

Därmed så anser Länsstyrelsen att kulturmiljöförordningen och kulturmiljölagen behöver synkas för att uppnå ett fullständigt skydd för dessa kategorier föremål.

4.10.1 Avsaknad av nationellt register

Länsstyrelsen vill uppmuntra samt påskynda sammanställningen av ett register som behandlar vilka föremål som i samband med tillståndsrådgivning har bedömts vara av stor betydelse för det nationella kulturarvet.

I de fall som en tillståndsmyndighet meddelar avslag på en inlämnad utförelselansökan utövas därefter ingen uppföljning eller övervakning av ett meddelat avslag på en utförelselansökan. Detta är riskabelt och riskerar att vara förödande för det svenska kulturarvet, då det inte finns garantier för att den avslagna utförelselansökan respekteras. Eftersom Tullverket, Polisen, andra länders kulturarvsmyndigheter eller i övrigt berörda partner saknar möjlighet till att ta del av en systematisk och lättillgänglig information över avslagna utförelselansökningar, så finns det inte heller förutsättningar att utföra löpande övervakning över huruvida

besluten respekteras eller ej. Ett register som är lättillgängligt och pedagogiskt lättförstått bör därför uppföras med högsta prioritet.

5.1.3 Föremålens ursprung

Upphävande av 5 kap, 2 §

För att underlätta synkroniseringen av kulturmiljöförordningen och kulturmiljölagen bör kulturmiljölagens 5 kapitel, 2 § upphävas. Att definitionen av svenska kulturföremål då även innefattar föremål som skapats i ett annat land av en svensk försvinner, får betraktas som en smärre förlust i ljuset av det som upphävandet av 5 kapitlet, 2 § istället genererar.

Ny lydelse i 5kap. 1 § samt 23§ kulturmiljöförordningen

Länsstyrelsen vill särskilt påpeka att Riksantikvarieämbetets förslag till ny formulering tydliggör en ursprungsneutralitet som är värdefull och underlättar ett mer fullgott skydd för kyrkliga inventarier samt arkeologiska föremål.

5.2 Tillämpning av regelverket

5.2.1 Registrering av föremål för vilka ansökan om utförelse avslagits

Ett register för föremål som fått avslag på inlämnad utförelseansökan är positivt enligt Länsstyrelsen i Västernorrland. Som nämnt ovan skulle det registret underlätta kännedom om vilka konkreta föremål det gäller, och även avsevärt underlätta möjligheten för berörda parter att övervaka acceptansen och respekten för ett gällande beslut.

Registrering i ett dylikt register bör inte heller vara statisk, utan skall gå att omprövas vid eventuellt förnyad ansökan om utförelse. Resulterar den nya utförelseansökningen i ett beviljat utförelsetillstånd, ska det avregistreras i registret.

I yttrandet har även bebyggelseantikvarie Michael Thörne deltagit.

Sten-Olov Altin
länsråd

Sara Zandler
Byggnadsantikvarie
Samhällsbyggnadsenheten
Telefon 0611-34 92 15